

JİGSAW OKUMA TEKNİĞİNİN ORTAOKUL 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA-ANLAMA BECERİLERİNE ETKİSİ*

THE EFFECT OF JIGSAW READING TECHNIQUE ON READING-UNDERSTANDING SKILLS OF SECONDARY SCHOOL 6TH GRADE STUDENTS

Hande ÇELİK

Öğr., Milli Eğitim Bakanlığı

handecelik_hc@hotmail.com

Orcid No: 0009-0000-3171-0935

Ahmet AKÇAY

Doç. Dr. Ağrı İbrahim Çeçen

Üniversitesi,
turkolog_25@hotmail.com

Orcid No: 0000-0002-5360-2852

Geliş Tarihi/Received:

23/02/2023

Kabul Tarihi/Accepted:

30/12/2023

e-Yayım/e-Printed:

31/12/2023

Özgün Araştırma Makalesi/ Original Research Article

Kaynakça Bilgisi: Çelik, H., Akçay, A. (2023). Jigsaw Okuma Tekniğinin Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Anlama Becerilerine Etkisi. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 159-172

Citation Information: Çelik, H., Akçay, A. (2023). The Effect of Jigsaw Reading Technique on Reading-Understanding Skills of Secondary School 6th Grade Students. *Journal of Research in Informal Environments*, 8(2), 159-172

* Bu çalışma; ikinci yazar danışmanlığında, birinci yazar tarafından hazırlanan "Jigsaw Okuma Tekniğinin Ortaokul 6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma-Anlama Becerilerine Etkisi" adlı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ÖZ

Bilgiye ulaşma ve elde edilen bilgiyi kullanarak özgün ürünler ortaya koyma açısından okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin anahtar rol oynadığı düşünülmektedir. Bu varsayımdan yola çıkılarak hazırlanan araştırmanın amacı; jigsaw okuma tekniğinin ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin okuma-anlama becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. İlgili araştırmaya 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Tekirdağ ilindeki bir ortaokulda öğrenim görmekte olan 40 öğrenci katılmıştır. Deneysel yöntemin kullanıldığı araştırmada 6/A sınıfı öğrencileri deney grubu, 6/B sınıfı öğrencileri de kontrol grubu olarak seçkisiz örnekleme yoluyla belirlenmiştir. Araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen ‘kişisel bilgiler formu’ ve ‘okuduğunu anlama becerileri akademik başarı testi’ kullanılmıştır. Okuduğunu anlama becerisini ölçmeye dönük hazırlanan içerik, ön test-son test kontrol gruplu deneme modeli şeklinde uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS 20.0 istatistiksel veri paket programı aracılığıyla frekans, yüzde ve t-testi kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesiyle elde edilen bulgular neticesinde; jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören deney grubu öğrencileriyle geleneksel yöntem ve tekniklerle öğrenim gören kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark görülmüştür. Araştırmanın sonunda; jigsaw okuma tekniğinin, ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin okuma-anlama becerilerine ilişkin akademik başarılarını yükseltmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İşbirlikli öğrenme, jigsaw okuma, okuma becerisi

ABSTRACT

Reading and reading comprehension skills play a key role in reaching the information and revealing the original products using the obtained information. The aim of this research is to set out; the examination of the effect of the jigsaw reading technique on 6th-grade students' reading comprehension skills. In the 2018-2019 academic year, 40 students attending Middle School in Tekirdağ participated. In this study, the experimental group was used and 6/A students were determined as the experimental group and 6/B students were selected as the control group by random sampling. In the study, personal information form and test that measures reading comprehension success in developed by the researcher were used as data collection tools. The content which is prepared to measure reading comprehension skill is applied as a pretest-posttest control group trial model. The data, collected from the survey, were analyzed by using SPSS 20.0 statistical data packet program using frequency, percentage and t-test methods. As a result of the findings obtained by analyzing the data; there was a significant difference between the experimental group students who were teaching with jigsaw reading technique and the posttest scores of the control group students who were teaching traditional methods and techniques in favor of the experimental group. At the end of the research; the jigsaw reading technique has been detected to be highly effective in raising the academic achievement of 6th-grade students in reading comprehension skills.

Keywords: Cooperative learning, jigsaw reading, reading skills

GİRİŞ

Dil, bireylerin iletişim yeteneğini belirleyen ve geçmişten günümüze bilgi aktarımını sağlayan en önemli unsurdur (Gümüş, 2012). Dilin süreç içerisindeki gelişimi, toplumun gelişimi ile doğru orantılıdır. Çünkü hiçbir toplum, iletişim becerileri olmadan düşünülemez. Toplumlar, iç dinamiklerinde iletişim becerilerini geliştirip evrensel dil becerilerinde de yetkin olmayı temel amaçlarından biri olarak kabul ederler. Bu amaç doğrultusunda da ana dili eğitimiyle ilgili beceriler, küçük yaşlardan itibaren her bireye kazandırılmaya çalışılır (Akçay, 2016).

Dil eğitimi, yaşam becerilerini geliştirebilmek adına bireyin düşüncelerinden ve parçası olduğu toplumun kültür özelliklerinden doğrudan etkilenir (Kurudayıoğlu ve Çetin, 2015). Bu etki, her ülkenin, bilimin öncülüğünde kendi kültür özelliklerinden yoğunlaşmış bir dil öğretim sistemi geliştirmesini zorunlu kılar. Bu disiplinli ve kapsayıcı sistem, örgün eğitimin ilk basamağından itibaren uzman öğretmenler tarafından yürütülmeye başlanır. İlk okuma-yazma eğitimi ile başlayıp ilkokulun sonuna kadar devam eden süreçten sonra ortaokul dönemiyle birlikte öğrencilerden Türkçe ile ilgili bilgi ve becerilerini daha bütünsel ve işlevsel olarak kullanmaları beklenir (MEB, 2019). Bu beklentinin gerçekleşmesi amacıyla da dil becerilerinin geliştirilmesine dair çeşitli yöntem ve teknikler Türkçe derslerinde kullanılmaktadır (MEB, 2006).

Günümüzde ise değişen ve gelişen öğretim anlayışlarının bir gereği olarak Türkçe derslerinin kurgulanmasında var olan yöntem ve tekniklerin dışında çağdaş yöntem ve tekniklerin kullanılmasına da ihtiyaç duyulmuştur (Topçuoğlu Ünal ve Yeğen, 2013). Bu yöntem ve teknikler, dersin giriş aşamasından değerlendirme bölümüne kadar her paydada son derece belirgin değişimlere neden olmuştur. Özellikle; yapılandırmacı eğitimin yaygınlaşmasıyla birlikte kullanılmaya başlanan işbirlikli öğretim yöntem ve teknikleri, Türkçe derslerinin işleniş süreçlerine olumlu katkılar yapmıştır (Gümüş ve Buluç, 2007).

Bir işbirlikli öğretim tekniği olan jigsaw okuma da yenilenen Türkçe Öğretim Programı'nın felsefesine uygun bir tekniktir. Bu teknikte öğrenciler, birbirlerinin öğrenme süreçlerine destek olurlar. Türkçe dersinin en önemli hedefi olan dil becerilerinin etkili öğretiminde de öğrencilerin öğrenim süreçlerinde birbirlerinden destek almaları kritik önem taşır. Bu bağlamda; Türkçe dersinin organik yapısı ve jigsaw okuma tekniğinin uygulama basamakları arasında bütünleştirici ve sürdürülebilir pek çok ortak nokta olduğu varsayılabilir (Dönmez ve Gündoğdu, 2018).

İngilizce literatürde; ‘jigsaw reading’ şeklinde ifade edilen bu teknikle ilgili ülkemizde yeteri kadar araştırma bulunmamaktadır. Cumhuriyet Dönemi’ndeki Türkçe öğretim programları incelendiğinde de okuma becerileri eğitiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin benzerlik gösterdiği görülmüştür. Okuma yöntem ve tekniklerindeki bu benzerlik döngüsü; metinlerin uzunlukları, zorluk dereceleri ve anlam katmanları ele alındığında hedeflenen kazanımlara ulaşılmasında engel teşkil etmektedir. Bu nedenle Türkçe öğretim programlarında yer olan yöntem ve teknikler çeşitlendirilmesinin ve evrensel seviyelere taşınmasının gerekli olduğu düşünülmektedir.

Ali (2001) tarafından; jigsaw okuma tekniğini kullanmanın öğretmen adaylarının okuma kaygıları ve okuduğunu anlama becerileri üzerindeki etkisini belirlemek için yapılan çalışmada, jigsaw okumanın okuma kaygısını düşürdüğü ve okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. İlgili çalışmanın bir başka sonucuna göre; jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğretmen adayları, jigsaw okuma tekniğini kullanmayan öğretmen adaylarına oranla daha stressiz bir okuma süreci geçirmişlerdir. Bu durumun etkisiyle de kaygı düzeyi düşük olan öğretmen adayları, okuma metinlerinin sorumlu oldukları bölümleriyle ilgili daha güçlü anlam ilişkileri kurarak üst düzey okuma becerileri (analiz, çıkarım yapma, sentez, metinlerarası ilişki kurabilme vb.) sergileme imkânı yakalamışlardır.

Jigsaw tekniğinin öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmede pek çok etkisi bulunmaktadır. Bunlardan ilki; jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin okuma motivasyonlarının ve derse yönelik ilgilerinin artmasıdır. Badawi (2008) ve Azmin (2016) tarafından yapılan çalışmalarda da jigsaw tekniğinin, öğrencilerin okuma motivasyonları üzerinde olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Jigsaw okumanın öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirmedeki bir diğer etkisi de jigsaw okuma sürecinde öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinden üst düzeyde faydalanılabilme imkânının doğmasıdır. Wardhani, Arhaeni ve Artini’ye (2014) göre jigsaw okuma tekniğinin kullanıldığı sınıflarda öğrencilerin birbirleri ve öğretmenleri arasındaki ilişkilerinin güçlenmesi, öğrencilerin akademik başarısını artırmaktadır. Azcueta (2017) da yaptığı çalışmada jigsaw tekniğiyle gerçekleştirilen okuma süreçlerinden elde edilen sonuçları “çok tatmin edici” olarak yorumlamıştır.

Adams (2013), jigsaw tekniğini kullanarak işbirlikli öğrenmeyi geliştirmeyi amaçladığı çalışmasında; jigsaw tekniğinin öğrencilerin derse katılımlarını yükseltmede çok kullanışlı bir teknik olduğu sonucuna ulaşmıştır. Adams’a göre; öğrencilerin derslere konu olan kavramları

algılayış biçimleri zayıfsa ve bu zayıflık, öğretim sürecinin başında hedeflenen amaçlara ulaşmayı engelliyorsa ilgili sorunun çözümü için jigsaw tekniğinden yararlanmak, olumlu ve anlamlı sonuçlar doğurmaktadır. Çağatay ve Demircioğlu (2013)' nun çalışmasında da derse ilişkin temel kavramları öğretme noktasında jigsaw tekniğinden faydalanmanın öğrencilerin akademik performanslarını geliştirdiği tespit edilmiştir. İki ayrı çalışmadan elde edilen ortak sonuca göre; jigsaw tekniği, öğrencilerin temel kavramları öğrenmesinde son derece etkilidir.

Kazemi (2012) ve Negari, Rajabi ve Khalaji (2016) tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin jigsaw okuma süreçlerinde, geleneksel okuma yöntem ve tekniklerine kıyasla daha fazla materyal kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Metnin, öğrencilerin ve jigsaw tekniğinin özellikleri dikkate alınarak öğretmenler tarafından geliştirilen bu materyaller; öğrencilerin öğrenim süreçlerini zenginleştirerek ilgili içeriği anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Bu sayede de jigsaw okuma tekniğinin uygulandığı sınıflarda okuma ve okuduğunu anlama alanlarında somut ve kayda değer gelişimler gözlenebilmektedir.

Kardaleska (2013), yaptığı çalışmada; jigsaw okuma tekniğinin, dersleri yapılandırmacı bir düzende işlemeyi kolaylaştırdığını ayrıca jigsaw okuma tekniğini kullanan öğrencilerin kelime hazinelerinin gelişerek çıkarım yapma becerilerinin de pozitif yönde değiştiğini ortaya koymuştur. Bu çalışmada da deney grubu öğrencileri, jigsaw okuma etkinlikleri sırasında bilmedikleri kelimeleri; sözlük ya da e-sözlükten araştırma, soru-cevap, tahmin, akrana danışma gibi yöntemler kullanarak öğrenmişlerdir. Öğrencilerin kelime dağarcığının gelişmesi de son test uygulamasına pozitif yönde yansımıştır.

Purba (2018), “öykü türündeki metinleri okuyup anlamlandırmada jigsaw tekniğinin etkisi” konulu çalışmasında jigsaw tekniğinin; okuduğunu anlamlandırma, ana fikir bulma, metinle ilgili özel bilgileri belirleme, çıkarım yapma, referans gösterme ve kelime hazinesi geliştirme alanlarında olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca araştırmacı, jigsaw tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin, klasik yöntem ve tekniklerle öğrenim gören öğrencilere göre metni sesli ve sessiz okuma yöntemlerinde daha başarılı olduklarını gözlemlemiştir.

Türkçe derslerinde kullanılmak üzere seçilen bazı metinlerin jigsaw okuma yöntemiyle işlenmesinin; öğrencilerin öğrenme süreçlerini yapılandırmacı anlayışla şekillendirmesine, uzun ve katmanlı metinlerin daha kolay çözümlenmesine, öğrenciler arasındaki sosyal etkileşimin artarak var olan akademik farklılıkların sosyal bir zenginliğe dönüşmesine ve bu sosyal zenginliğin de jigsaw okuma tekniğinin uygulama sahasını genişleteceğine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada okuma becerisi eğitiminde eksik bırakıldığı düşünülen anlama, karmaşık bilgi yapıları kurma-çözme, ürün oluşturma ve eleştiri gibi üst düzey bilişsel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi hedeflenerek jigsaw okuma tekniği ile gelenekselleşmiş okuma yöntem ve tekniklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Elde edilen bulgular, ilgili tekniğin kullanılabilirliği açısından yorumlanarak; ‘jigsaw okuma tekniğinin Türkçe derslerinde kullanılabilir olup olmadığı’ sorusu cevaplanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda “Jigsaw okuma tekniğinin, ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin okuma-anlama becerileri üzerinde etkisi var mıdır?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir:

1. Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları ile geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları ile son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları ile son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin son test başarı puanları ile geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle öğrenim gören öğrencilerin son test başarı puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
5. Çalışmaya katılan öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında korelasyon var mıdır?

YÖNTEM

Jigsaw okuma tekniğinin ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin okuma-anlama becerilerine etkisinin araştırıldığı bu çalışmada, deneysel model kullanılmıştır. 2018-2019 yılı 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı (Eksen Yayıncılık) ve Öğretim Programı’nda yer alan geleneksel yöntemlerle öğrenim gören öğrencilerin kontrol grubunu, jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin deney grubunu oluşturduğu uygulamada, jigsaw okuma tekniğinin okuduğunu anlama becerileri üzerindeki etkileri sınanmıştır. Uygulama sırasında ön test-son test kontrol gruplu deneysel desenden faydalanılmıştır. Çalışmada; “okuduğunu anlama” bağımlı değişken, jigsaw okuma tekniği ise bağımsız değişken olarak kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2018-2019 yılında örgün eğitim faaliyetlerine devam eden 6. sınıf öğrencileri, örneklemini ise Tekirdağ iline bağlı bir ilçedeki bir ortaokula devam eden 6. sınıf öğrencileri (18 kız ve 22 erkek öğrenci olmak üzere toplam 40 öğrenci) oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak; “Kişisel Bilgiler Formu” ve “Okuduğunu Anlama Becerileri Akademik Başarı Testi” kullanılmıştır. “Kişisel Bilgiler Formu” uygulamanın başında, “Okuduğunu Anlama Becerileri Akademik Başarı Testi” ise uygulamanın başında ve sonunda öğrencilere uygulanmıştır. Yapı geçerliliği bakımından testteki maddelerin güçlük indekslerinin ve güvenilirlik bakımından içtutarlılık katsayılarının hesaplanması işlemleri TAP programı aracılığıyla gerçekleştirilen “Okuduğunu Anlama Becerileri Akademik Başarı Testi”nin pilot uygulaması, araştırmaya dâhil edilmeyen ve çalışma grubuyla benzer özellikler gösteren 85 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Elde edilen veriler TAP (Test Analysis Program) programı aracılığıyla analiz edilerek test maddelerinin güçlük ve ayırt edicilik düzeyleri tespit edilmiştir. Testten çıkarılan maddelerden sonra testin Kuder Richardson (KR-20) güvenilirlik katsayısı 0, 837 olarak belirlenmiştir. Pilot uygulama neticesinde elde edilen bulgular ve uzman görüşleri dikkate alınarak testteki eksikler giderilip hatalar düzeltilerek okuduğunu anlamaya dönük başarı testine nihai şekli verilmiştir.

Verilerin Toplanması

İşlem adımları bu kısma yazılmalıdır. Araştırma, “2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı II. Dönemi” nde, Tekirdağ ilindeki bir ortaokulda öğrenim gören 6/A ve 6/B sınıfları üzerinde toplam 6 hafta süreyle yürütülmüştür. 6 haftalık bu sürecin ilk haftası jigsaw okuma tekniğinin uygulama basamaklarının tanıtılmasına ayrılmıştır. Random (seçkisiz örnekleme) yöntemiyle deney grubu olarak 6/A, kontrol grubu olarak da 6/B sınıfı belirlenmiştir. Araştırma sürecinin başında deney ve kontrol gruplarına; “Kişisel Bilgiler Formu” ve “Okuduğunu Anlama Becerileri Akademik Başarı Testi (ön test)” uygulanmıştır. Deney grubu olarak belirlenen 6/A sınıfında, jigsaw okuma tekniğine hazırlık amacıyla öğrencilerin etkin katılımı sağlanarak çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Jigsaw okuma tekniğine yönelik oryantasyon çalışmaları tamamlandıktan sonra 6. Sınıf Türkçe Ders Kitabı’nda (Eksen Yayıncılık) yer alan “Birey ve Toplum Teması (5. Tema), deney grubunda jigsaw okuma tekniğiyle kontrol grubunda ise geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle araştırmacı tarafından ders formatında işlenmiştir. Birey ve Toplum temasının deney ve kontrol

gruplarında işlenmesinin tamamlanmasının ardından öğrencilere “okuduğunu anlama becerileri akademik başarı testi (son test)” uygulanmıştır. Okuduğunu anlama becerileri akademik başarı testinden elde edilen veriler, istatistik analiz programı (SPSS) aracılığıyla analiz edilerek araştırma denencelerine cevap aranmıştır.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Bu çalışmada; jigsaw okuma tekniği bağımsız değişken, okuduğunu anlama becerisindeki başarı ise bağımlı değişken olarak ele alınmıştır. Öğrencilerin kişisel bilgilerinin yer aldığı “kişisel bilgiler formu”, yüzde ve frekans analiziyle çözümlenmiştir. Okuduğunu anlama becerilerindeki akademik başarıyı ölçen ön test ve son test sonuçlarının analizi ise SPSS programı ile gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön test ve son test başarı puanlarından elde edilen sonuçlar bilgisayara aktarıldıktan sonra, testlere ilişkin elde edilen bu veriler, SPSS 20.0 programında analiz edilmiştir. Çalışma yapılan grupların ölçüm değerlerinin ön test ve son test analizi için “bağımlı iki grup arası fark testi” (paired sample t-test), iki grup arasındaki (kontrol ve deney grubu) farkın belirlenmesi için “bağımsız iki grup arası farkların testi (independent samples t-test)” ve son olarak korelasyonel durumun incelenmesi için de “Pearson korelasyon analizi” kullanılmıştır.

BULGULAR

Jigsaw okuma tekniğinin ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin okuma-anlama becerilerine etkisini araştırmak üzere yapılan çalışma neticesinde ulaşılan bulgular ve bu bulgulara ait yorumlar alt başlıklar hâlinde sunulmuştur.

Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları ile geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle ders işleyen öğrencilerin ön test başarı puanlarının karşılaştırılması ile ilgili bulgular

Birinci alt probleme yönelik verileri incelemek ve değerlendirmek amacı ile “bağımsız örneklem t-testi” kullanılmıştır. Bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test başarı puan ortalamalarının karşılaştırması

Grup	Uygulama	N	Ortalama	S	sd	t-Testi	P
Deney	Ön Test	20	65,00	17,99	38	0,086	0,932
Kontrol	Ön Test	20	64,50	18,84			

Tablo 1 incelendiğinde deney grubunda yer alan öğrencilerin ön test başarı puan ortalamasının 65,00 ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin aynı testten elde ettiği başarı puan ortalamasının 64,50 olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin ön testten elde ettikleri puan ortalamaları karşılaştırıldığında; deney grubu öğrencileri lehine yarım puanlık bir fark gözlenmektedir. Ancak t-testi uygulaması sonucunda deney ve kontrol grubu arasındaki bu farkın istatistiki olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [$t(38) = -0.086$; $p=0,932$]. Bu bulgulara göre deney ve kontrol gruplarının araştırma öncesinde aynı hazırbulunuşluğa sahip olmalarından dolayı birbirine denk olduğu düşünülebilir.

Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları ile son test başarı puanlarının karşılaştırılmasıyla ilgili bulgular

İkinci alt probleme yönelik verileri incelemek ve değerlendirmek amacı ile bağımlı örneklem (paired samples t-test) kullanılmıştır. Bağımlı örneklem t-testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test başarı puan ortalamalarının karşılaştırması

Grup	Uygulama	N	Ortalama	S	sd	t- Testi	P
Deney	Ön Test	20	65,00	17,99	19	-5,205	0,000
Deney	Son Test	20	70,75	14,26			

Tablo 2 incelendiğinde deney grubunda yer alan öğrencilerin ön test başarı puan ortalamasının 65,00 ve yine deney grubunda yer alan öğrencilerin aynı testten elde ettikleri son test başarı puan ortalamasının 70,75 olduğu görülmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin ön testten elde ettikleri puan ortalaması ile son testten elde ettikleri puan ortalaması karşılaştırıldığında son test grubu öğrencileri lehine 5,75’lik büyük bir fark gözlenmektedir. “Dependent simple t-testi” uygulaması sonucunda da deney grubuna uygulanan ön test ve son test bulguları arasında istatistiki olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir [$t(19) = - 5.205$; $p=0,000$]. Bu sonuçlara göre; deney grubunun araştırma öncesindeki akademik başarısı ile araştırma sonrasındaki akademik başarısı arasında son test lehine anlamlı bir fark olduğu söylenebilir.

Geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle öğrenim gören öğrencilerin ön test başarı puanları ile son test başarı puanlarının karşılaştırılmasıyla ilgili bulgular

Üçüncü alt probleme yönelik verileri incelemek ve değerlendirmek amacı ile bağımlı örneklem (paired samples t-test) kullanılmıştır. Bağımlı örneklem t-testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3
Kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test başarı puan ortalamalarının karşılaştırması

Grup	Uygulama	N	Ortalama	S	sd	t- Testi	P
Kontrol	Ön Test	20	64,50	18,84			
					19	-1,143	0,267
Kontrol	Son Test	20	65,25	18,74			

Tablo 3 incelendiğinde kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ön test başarı puan ortalamasının 64,50 olduğu ve yine kontrol grubunda yer alan öğrencilerin aynı testten elde ettikleri son test başarı puan ortalamasının 65,25 olduğu görülmektedir. Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son testten elde ettikleri puan ortalamaları karşılaştırıldığında; son test sonuçları lehine 0,75'lik bir fark gözlenmektedir. Ancak dependent simple t-testi uygulaması sonucunda (iki nicel değişken, veri normal) ön test ve son test sonuçları arasındaki bu farkın istatistiki olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [$t(19) = -1.143$; $p=0,267$]. Bu bulgulara göre; kontrol grubunun araştırma öncesinde ve sonrasında aynı düzeyde akademik başarıya sahip olduğu söylenebilir.

Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin son test başarı puanları ile geleneksel okuma yöntem ve teknikleriyle öğrenim gören öğrencilerin son test başarı puanlarının karşılaştırılmasıyla ilgili bulgular

Dördüncü alt probleme yönelik verileri incelemek ve değerlendirmek amacı ile bağımsız örneklem (independent samples t-test) kullanılmıştır. Bağımsız örneklem t-testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4
Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test başarı puan ortalamalarının karşılaştırması

Grup	Uygulama	N	Ortalama	S	sd	t- Testi	P
Deney	Son Test	20	70,75	14,26			
					38	1,044	0,030
Kontrol	Son Test	20	65,25	18,74			

Tablo 4 incelendiğinde deney grubunda yer alan öğrencilerin son test başarı puan ortalamasının 70,75 ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin aynı testten elde ettikleri başarı

puan ortalamasının 65,25 olduğu görülmektedir. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son testten elde ettikleri puan ortalamaları karşılaştırıldığında deney grubu öğrencileri lehine 5,50'lik yüksek bir fark 114 görülmektedir. “t-testi” uygulaması sonucunda da deney ve kontrol gruplarına uygulanan son test bulguları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir [$t(38)= 1.044$; $p=0,030$]. Bu bulgulara göre deney grubunda yer alan öğrencilerin okuma becerileri, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin okuma becerilerine göre istatistiki olarak anlamlı şekilde gelişmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ön test ve son test puanları arasındaki korelasyon, Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5

Ön test ve son test başarı puanları arasındaki korelasyon

Pearson korelasyon	Önem seviyesi	Yorum
0,967	0,000	Önemli

Çalışmaya katılan kişilerin ön test ve son test başarı puanları arasındaki ilişki, katsayılar analizi “Pearson Çarpım Momentleri Korelasyonu” ile araştırılmıştır. İlişkiler, istatistiksel anlamda anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$). Elde edilen sonuçlara göre; ön test puanları arttıkça son test puanlarında da pozitif yönde ve % 96 güven seviyesinde çok yüksek dereceli bir artış gözlenmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Jigsaw okuma tekniğinin okuduğunu anlama becerilerine etkisini belirlemek için yapılan bu çalışmada, Tekirdağ ilinin Muratlı ilçesinde yer alan Talatpaşa Ortaokulunda öğrenim görmekte olan 6/A ve 6/B sınıfı öğrencileri örnekleme oluşturmuştur. Random yöntemle 20 kişilik 6/A sınıfı deney, 20 kişilik 6/B sınıfı ise kontrol grubu olarak atanmıştır. Deney grubunda yer alan öğrenciler, ilk haftası tekniğe hazırlık etkinliklerini kapsayacak şekilde kurgulanmış olmak üzere toplamda altı hafta jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim görmüşlerdir. Kontrol grubunda yer alan öğrenciler ise MEB 2018 Türkçe Öğretim Programı, Türkçe Ders Kitabı ve öğretmen tarafından hazırlanan günlük plan çerçevesinde klasik yöntemlerle beş hafta süreyle öğrenim görmüşlerdir. Problem cümlesi ve alt problemler doğrultusunda ilgili uygulamadan elde edilen sonuçlar ve elde edilen sonuçlara ilişkin tartışmalar, bu bölümde sunulmuştur.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön test sonucunda, iki grubun elde ettiği başarı puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Buradan hareketle iki grubun araştırma öncesinde birbirine denk olduğu söylenebilir. İki ayrı veri toplama aracından elde edilen denklik bulguları, deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin okuma ve okuduğunu anlama becerilerinin aynı düzeyde olduğu bilgisini vermektedir.

Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerin ön test ve son test başarı puanları karşılaştırıldığında; son test başarı puanları lehine anlamlı bir fark görülmektedir. Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören deney grubu öğrencilerinin ön test başarı puan ortalaması 65,00 iken aynı öğrencilerin son test başarı puan ortalaması ise 70,75'tir. Son test başarı puan ortalamasındaki 5,75'lik artış, iki test arasında yüksek dereceli ve anlamlı bir fark olduğunu ortaya koyarken jigsaw okuma tekniğinin, öğrencilerin okuduğunu anlama becerilerini geliştirdiğini de kanıtlamaktadır.

Bu çalışmada, geleneksel yöntem ve tekniklerle öğrenim gören kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları karşılaştırıldığında iki test arasında anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kontrol grubu öğrencilerinin ön testten elde ettikleri başarı puan ortalaması 64,50 iken aynı öğrencilerin son test başarı puan ortalaması 65,25'tir. İki test arasındaki 0,75'lik fark, SPSS programı aracılığıyla gerçekleştirilen "t-testi" bulgularına göre kayda değer bir gelişim ifade etmemektedir. Son test lehine gerçekleşen 0,75'lik puan artışı; öğrencilerin beş haftalık öğretim sürecinde okumaya ayırdıkları yapılandırılmış süre ile açıklanabilir.

Deney ve kontrol gruplarına uygulanan son test sonuçları incelendiğinde ise deney grubu lehine anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Deney grubu öğrencilerinin son test başarı puan ortalaması 70,75 iken kontrol grubunun son test başarı puan ortalaması 65,25'tir. Deney grubu lehine saptanan 5,50 puanlık fark, istatistiki anlamda önemli ve güven derecesi yüksek bir gelişim göstergesidir. Jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören deney grubu öğrencilerinin son test başarı puanlarının yüksek olması; öğrencilerin bu teknikle ders işlemekten keyif alması, birbirlerinin okuma aşamalarına destek olmaları, yapılandırmacı bir okuma anlayışıyla sonuca değil sürece odaklanmaları ve öğretmenin okuma becerilerini denetleyici bir otorite rolünden sıyrılarak "okuma rehberi" rolüne bürünmesiyle açıklanabilir.

Ayrıca bu çalışmada, deney ve kontrol gruplarının öğretim süreçleri esnasında; kontrol grubunda yer alan öğrencilerde yoğun bir okuma stresi gözlenmiştir. Okuma metniyle ilgili sorumluluğun tamamını yüklenen öğrenciler, anlam kurma becerilerini geliştirmeye yeteri

kadar zaman ayıramamışlardır. Deney grubunda jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrencilerde ise aynı okuma stresi gözlenmemiştir. Çünkü jigsaw okuma tekniğiyle öğrenim gören öğrenciler, metinle ilgili sorumluluklarını grup arkadaşlarıyla paylaşmışlardır. Anlamadığı ya da aktarmada sorun yaşadığı bölümlerle ilgili grup arkadaşlarıyla iletişim hâlinde olan öğrenciler, okuma sürecini endişe duygusundan uzak geçirmişlerdir. Angel (2008) da bu konuda; jigsaw okuma tekniğinin öğrencilerin üzerindeki iş yükünü azaltarak metnin amacına ulaşmasını kolaylaştırdığını belirtmiştir.

KAYNAKÇA

- Adams, F. H., (2013). Using jigsaw technique as an effective way of promoting cooperative learning among primary six pupils in Fijai. *International Journal of Education and Practice*, 1(6), 64-74.
- Akçay, A. (2016). Okulöncesi eğitimi almanın öğrencilerin dil becerilerinin gelişimine etkisi. *Turkish Studies*, 11(3), 15-28.
- Akçay, A. ve Çelik, H. (2017). Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin e-posta yazma becerileri üzerine bir araştırma. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 184-197.
- Ali, M. (2001). The effect of using the jigsaw reading technique on the EFL pre-service teachers' reading anxiety and comprehension. *Journal of Education College, Helwan University*, (3), 1-22.
- Angel, V. (2008). Jigsaw reading using reader's digest. *Texas Adult & Family Literacy Quarterly*, 12(1).
- Azcueta, J. C. S. (2017). Jigsaw reading technique in improving the reading comprehension skills of the grade vı pupils in the central schools of Cabugao district, division of Ilocos Sur. Erişim tarihi: 17 Şubat 2019. https://www.researchgate.net/publication/325957324_Jigsaw_Reading_Technique_in_Improving_the_Reading_Skills_of_Grade_V_Pupils_in_the_Central_Schools_of_Cabugao_District_Division_of_Ilocos_Sur/references
- Azmin, N. F. (2016). Effect of the jigsaw-based cooperative learning method on student performance in the general certificate of education advanced-level psychology: an exploratory Brunei case study. *International Education Studies*, 9(1), 91-106.
- Badawi, G.H. (2008). *The effect of jigsaw u versus whole class instruction on efl students' reading motivation and achievement*. (Unpublished Master Thesis). Beirut American University, Beirut.
- Çağatay, G. ve Demircioğlu, G. (2013). The effect of jigsaw-ı cooperative learning technique on students' understanding about basic organic chemistry concepts. *Educational Research Association The International Journal of Educational Researchers*, 4 (2), 30-37.
- Dönmez, B. ve Gündoğdu, K. (2018). 7. sınıf Türkçe dersinde ayrılıp birleşme tekniği (jigsaw) kullanımının akademik başarı, öz-düzenleme becerisi, tutum, erışı ve bilginin kalıcılığına etkisi. *İlköğretim Online*, 17(2), 959-983.
- Gümüş, M. (2012). Dil öğretiminde temel beceriler. *Science, New technologies and Innovations in Kyrgyzstan*, 2, 267-272.
- Gümüş, O. ve Buluç, B. (2007). İşbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımının Türkçe dersinde akademik başarıya etkisi ve öğrencilerin derse ilgisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 49, 7-30.
- Kardaleska, L., (2013). The impact of jigsaw approach on reading comprehension in an esp classroom. *The Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes*, 1(1), 53-58.
- Kazemi, M. (2012). The effect of jigsaw technique on the learners' reading achievement: the case of English as L2. *MJAL*, 4(3), 170-184.
- Kurudayıoğlu, M. ve Çetin, Ö. (2015). Temel beceriler ve Türkçe öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(3), 1-19.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB (2016). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. sınıflar) öğretim programı*. MEB Yayınları: Ankara.

- MEB (2017). *Türkçe Dersi öğretim programı (ilkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB (2018). *Türkçe dersi öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları
- MEB (2019). *Türkçe dersi (1-8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: MEB Yayınları
- Negari, H. N. M., Rajabi, P. ve Khalaji, H. R. (2016). the effect of jigsaw task on Iranian efl learners' reading skills improvement. *International Journal of Educational Investigations*, 3(1), 10-19.
- Purba, A., N. (2018). *The implementation of jigsaw technique in reading narrative text at the third grade of smp xaverius 4 bandar lampung*. (Unpublished Master Thesis). University of Lampung, Bandar Lampung.
- Şekerci, Y. (2018). 6. Sınıf Türkçe ders kitabı. Ankara: Eksen Yayıncılık.
- Topçuoğlu Ünal, F. ve Yeğen, Ü. (2013). Türkçe öğretmenlerinin okuma yöntem-tekniklerini ve araç-gereçlerini kullanma durumları. *Turkish Studies*, 8(4), 1351-1365.
- Wardhani, I.G.A., Marhaeni, A.A.I.N. ve Artini, L.P. (2014). The effect of jigsaw 11 and students-teacher relationship on students' reading comprehension. *e-Journal Program Pascasarjana Universitas Pendidikan Ganesha*, 3.